

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Theologiæ Mysticæ, Seu Facilem & practicum modum
Exercitia Spiritualia S.P. Ignatii Loyolæ per octiduum faciendi - item
triduanam recollectionem fructosè instituendi complectens, Et
Sacerdotibus Præcipuè, aut de Sacerdotali Statu suscipiendo
deliberantibus accomodata, Una cum ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

Consideratio de Linguæ custodia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48834)

bitam mutationem turbabuntur timore horribili in subita-
tione in sperata salutis, dicentes intra se, pœnitentiam (sed
seram, & infructuosam) agentes, & præ angustia Spiritus
gementes: Hi sunt, quos aliquando habuimus in derisum, &
in similitudinem improprij, nos insensati vitam illorum æ-
stimabamus insaniam, & finem illorum sine honore, ecce
quomodo computati sunt inter Filios DEI, & inter Sanctos
fors illorum est. Sap. 5.

Considera II. Si Homines tanta agunt, & patiuntur in hoc
Mundo, ut gloriam falsam, vanam, & brevem apud paucos
homines, ad quos fama facti perventura est, sibi comparent,
quid te facere oporteat, ut gloriam veram & immortalem,
apud DEVM & Angelos, ac Homines omnes obtinendam
prometearis.

Considera III. Cùm Sacerdotalis Status sicut dignitate &
officio longè Statibus alijs præcellit, ita opera quoque longè
præstantiora excrcendi occasionem multò crebriorem offe-
rat, quantopere tu iterum ob vocationem ad hunc Statum
gaudere, DEO gratias agere, atque ut Sacerdotum optimo-
rum gloriosum exitum considerans, vestigiis eorundem acrite
insistas, in illa Josephi & Azariæ Machabæorum l. 1. c. 5.
verba erumpere debeas: *Faciamus & nos nobis nomen, &
eamus pugnare adversus Gentes, quæ in circuitu nostro sunt,*
gloriamque DEI, & nostram, aliorumque salutem impedire
moliuntur.

Colloquium ad Christum illa Ecclesiæ verba cum affectu
singulari usurpando: *Iuste Iudex ultionis, donum fac remis-
sionis ante diem rationis. Ingemisco tanquam reus, culpâ
robor Cultus meus, Supplicanti parce DEVS. Recordare
IESV pie, quod sum causa tua & cæca, ne me perdas illa die.
Quærens me sedisti lassus, redemisti crucem passus, tantus
labor non sit cassus.*

Consideratio.

De Linguae Custodia.

In hac consideratione, quæ ideo hîc præscribitur, quod
experientiâ constat, nullo ferè membro frequentius & gra-
vius delinquere Sacerdotes quàm lingua, cùm tamen ut in-
fîa mox dicitur, illi præ alijs in lingua custodia seu arte lo-
quendi

quendi excellere deberent, tria præcipuè perpendenda sunt. Primò in quibus præcipuè capitibus linguæ custodia consistat, videlicet in sequentibus tribus. 1. Ut *consideratè loquaris*; quem in finem aliqui suadent, ut os perinde ut loculos pecuniâ plenos aperiamus, atque ad eò, sicut antè, quæ pecuniam ex loculis promamus, priùs, an necessitas, utilitas aut charitas id exigant, perpendimus, ita id ipsum antè, quæ os referemus, consideremus; unde sicut Religiosus quidam *ne temerè è cella exiret, ostio cellæ hæc tria verba: Necessitas, Utilitas, Charitas*: inscripsit, ut hac ratione semper meminisset, quæ causa ad cellam deserendam impellere deberet. ita Sacerdos quoque eadem tria verba ori suo quasi inscripta imaginari, per eaque ad consideratè loquendum impellere se debet. 2. Eadem ars loquendi requirit, ut *gravisè loquaris*, id est, ut ab omni verbo vano, levi, minùs honorifico & ædificatorio studiosè abstineas; nam, ut sapienter advertebat Hugo l. 2. de anima, *Vanus sermo Vana conscientia est in dextera, mores hominis lingua pandit; qualis sermo ostendit talis animus approbatur, quoniam ex abundantia cordis loquitur*. Nimirum sicut, si dolium vini percussum, altè resonet, signum est, parùm aut nihil vini in eo contineri, ita Sacerdos in levia & vana verba prorumpere solitus clarum indicium præbet, parùm se de virtute ac perfectione posse habere, atque ad eò authoritatem suam, famamque non modicè imminuit. 3. Ut *charitatè loquaris*, atque ad eò, sic alios tecum & de te loqui optares, ita & tu cum & de aliis nimitum mansuetè, & honorificè, sermonem misceas, quæ in finem cavendum erit, ut neque divinum Numen blasphemijs aut juramentis illicitis, neque Proximum convitijs, detractionibus, murmurationibus, mordacibusve, aut asperis verbis lædas, memor semper sapientissimi moniti à Tobie Seniore Filio dati c. 4. *Quod ab alio oderis fieri, Vide, ne quando alteri facias*.

Secundò perpendendum est, quare Sacerdos specialitè linguam diligenter custodire, artémque loquendi studiose addiscere debeat, nempe quia hoc ipso, quòd Sacerdotij Ordinem & curam pastoralem susceperit, etiam obligatione offerendi Sacrificij, Officij divini recitandi, Verbi divini prædicandi, & Sacramenta administrandi susceperit, quæ

omnia munera cum per linguam velut primarium membrum
 peragantur, an non merito dici potest, illius linguam spe-
 cialiter DEO consecratam, atque adeo indecens esse, ut ad
 profana & mala verba adhibeatur. Id quod bene S. Bernar-
 dus agnovit, dum sequentem notatu sane dignissimam sen-
 tentiam pronuntiauit: *Inter saculares nuga, nuga sunt: in-
 ter Sacerdotes blasphemia. Consecrasti os tuum Evangelio,
 talibus jam aperire illicitum, assuescere sacrilegum.* Sa-
 cerdotibus ergo præ omnibus alijs illud Eph. 4. observan-
 dum est: *Omnis sermo malus ex ore vestro non procedat, sed
 si quis bonus ad adificationem, ut det gratiam audientibus.*
 Atque adeo vera manet S. Jacobi c. 1. sententia: *Si quis pu-
 tat se Religiosum (& Sacerdotem) esse, non refranans lin-
 guam suam, hujus vana est religio.*

Tertio tandem perpendendum erit, quodnam sit Medium
 ad artem hanc addiscendam. Unum vel alterum suggero.
 Primum est, Spiritum sanctum in Magistrum eligere, ejus-
 que gratiam frequenter, sed tum maximè, cum loquendum
 est, per breve suspirium invocare. Quàm bene namque, &
 quàm celeriter hanc artem doceat, S. Lucas Act. 2. indicavit
 dicens: *Repleti sunt omnes Spiritu sancto, & cœperunt lo-
 qui.* Quàm necessarium verò sit hoc medium, ipse jam olim
 Salomon Prov. 16. ostendit dicens: *Hominis est animam
 preparare, & Domini gubernare linguam,* utpote quam, te-
 ste S. Jacobo c. 3. nullus hominum domare potest; atque ad-
 eò ad DEVM confugiendum est, qui domet illam, ut rectè
 S. Augustinus concludit. Secundum est *Silentij accurata
 observatio;* hinc enim duo habentur commoda, nempe ut,
 dum alios libentiùs audimus, artem rectè loquendi ab ipsis
 addiscamus; & dum veloces ad loquendum non sumus, spa-
 tium considerandi verba habeamus, sicque tam facile non
 delinquamus. Hoc remedium jam olim piissimus Asceta l. 1.
 c. 2. docuit dicens: *Nemo securè loquitur, nisi qui libenter
 tacet; in multiloquio namque non deerit peccatum,* teste
 Salomone Prov. 10. Tertium esse potest *fervoris in divi-
 no servitio augmentum;* cum enim causa potissima, cur tam
 libenter loquamur, teste eodem Asceta l. 1. c. 10. sit ista,
 quòd, cum per amorem DEO minùs perfectè adhæreamus,
 per mutuas locutiones invicem consolari quæramus, & cor
 diver-